

»De svage kan aldrig tilgive. Tilgivelse er en egenskab, der tilhører de stærke.«

Mahatma Gandhi

»Gengældelsen for en ond handling er noget tilsvarende, lige så ondt som den. Men den, der bærer over og skaber forlig, ham vil Gud lønne. Han elsker ikke dem, der handler uret.«

Koranen 42:40

»Uden tilgivelse er der ingen fremtid.«

Desmond Tutu

»Tilgiver I mennesker deres overtrædelser, vil jeres himmelske fader også tilgive jer. Men tilgiver I ikke mennesker, vil jeres fader heller ikke tilgive jeres overtrædelser.«

Matthæusevangeliet, kapitel 6, vers 14-15

Men han havde stadig mange senfølger efter torturen, og da Pinochet tabte valget, besluttede han sig for at rejse tilbage til Chile. Hans store ønske var at møde Martin igen. Han havde nemlig indset, at enten måtte han tilgive Martin eller bukke under for senfølgerne. Tilbage i Chile var det svært at finde Martin. Han efterlyste ham blandt venner og bekendte, men mødte ham en dag tilfældigt på gaden. Han mærkede angst med det samme, men besluttede sig alligevel for at henvende sig til manden, der var skyld i hans lidelser for mange år siden. Martin gjorde, som om han ikke genkendte sin tidligere ven, men Gonzalo kunne se angsten i hans øjne og sagde til ham: »Martin, jeg er kommet helt fra Danmark for at fortælle dig, at jeg har tilgivet dig!«

At se offeret bag

Men manden reagerede ikke. Gonzalo kiggede ham ind i øjnene og sagde:

»Jeg har tilgivet dig!« Martin reagerede stadig ikke, og Gonzalo tog hans arm og førte ham over på en café, satte sig sammen med ham, lagde armen om skulderen på ham og sagde:

»Martin, du har altid været et godt menneske. Men vi var ofre for systemet. Jeg var offer for systemet, og du var offer for systemet. Og jeg er rejst hele vejen fra Danmark for at fortælle dig, at jeg har tilgivet dig. Det var systemet, der var noget galt med, det var ikke dig. Du kunne jo ikke gøre andet.«

Og så kom der kontakt. Martin svarede:

»Du aner ikke, hvor dårligt jeg har det med mig selv, og jeg tænker på det hele tiden. Du skal vide, hvor svært det er. Jeg tager imod din tilgivelse, men jeg ved ikke, om jeg kan tilgive mig selv.«

De to mænd holdt kontakten, og for første gang i mange år kunne Gonzalo sove uden at få mareridt. Da Lise Jørgensen talte med ham, ville hun vide, hvordan han ville sove om natten efter at have fortalt historien igen. Og han svarede:

»Jeg vil helt sikkert få mareridt. Men så må jeg jo tilgive igen. Tilgivelse er ikke én gang for alle. Det er en fortløbende proces, hvor man skal tilgive hver eneste dag.«

Jakob Holdt er også blevet interviewet til eventen om sine ture i USA, hvor han blev ven med og har overnattet hos de værste forbrydere og mordere.

»Han siger, at det ikke nytter at dømmes hinanden. Vi bliver nødt til at se offeret bag og relatere til det menneske, som selv har været igennem mange grimme ting. Genkende det, give det opmærksomhed og kærlighed, for når vi gør det, så heler det de gamle sår, og vores verden bliver lidt mere fredelig – og desuden undgår man at blive skudt!«

ligeværdige og klar til at give slip på det, der ligger. Det med tilgivelse er en måde at være i balance på. Og det føler jeg mig, efter at jeg har tilgivet mig selv, at jeg ikke var så rigtig. At jeg ikke kunne leve op til at være perfekt. At jeg også bare er et menneske. Ved at tilgive, at man ikke er sådan, som man tror, man skal være, men at man kan være, som man er, bliver det lettere at tilgive andre.«

Ikke blot psykisk, men også fysisk er det sundt at tilgive, siger Lise Jørgensen og fremhæver en yogalærer, som også er repræsenteret i multimedieshowet, Iris Schneider, der slap af med en svær allergi, da hun endelig tilgav sin afdøde mor.

At tilgive det utilgivelige

Men kan man tilgive alt? Er der ikke bare ting, som er utilgivelige, handlinger, som aldrig fortjener tilgivelse?

Til det vil Lise svare nej. For tilgivelsen går to veje. Kan man ikke tilgive et menneske, er det ligesom at sidde fast på en fiskekrog med snøre. »Man kan mærke, at det stikker lidt en gang imellem. Man kan godt vænne sig til, at der ikke er så lang line, for sådan er livet jo. Jeg er ikke så glad, som da jeg var ung, det hele er blevet lidt middelmådigt, og det er der ikke noget at gøre ved, tænker man. Men i virkeligheden skal vi få lirket den krog af og lade os selv få frihed til at være den, vi er. På godt og ondt. Uden at hænge fast i nogle gamle oplevelser, som gør, at vi ikke kan bevæge os frit. Vi kan godt udvikle os meget, men på et tidspunkt kommer vi til en tværvej,

Lise Jørgensen

Uddannet sygeplejerske og organisk krops- og psykoterapeut. Hun har bl.a. arbejdet med ædru alkoholikere på Sankt Hans Hospital, været rådgiver på Kræftens Bekæmpelse og arbejdet med unge, der er børn af alkoholmisbrugere i TUBA. Siden 2005 har hun haft egen praksis i Terapi og Udvikling.

Hun har to børn på 18 og 20 år, men blev skilt fra børnenes far i 2006.

Lise Jørgensen mistede sin far i 2012.

hvor vi ikke kan komme videre, hvis vi ikke er i stand til at tilgive os selv og andre. Det er et trin i vores udviklingsproces. Hvis man virkelig gerne vil være fri og have det godt med sig selv, så kommer vi ikke uden om det. Det er en essentiel ting i livet at kunne relatere til andre i et meningsfuldt samvær, og det har fået alt for lidt opmærksomhed i det her samfund, som vi er en del af.« Publikum vil i Brorsons Kirke på torsdag stifte bekendtskab med én, der har tilgivet det utilgivelige. Gonzalo Vargas, der stammer fra Chile.

At tilgive eller selv bukke under

Under Pinochet-styret blev han arresteret og udsat for tortur i meget lang tid. Men det værste var, at det var hans gode ven og arbejdskollega, Martin, som havde stukket ham, og som siden blev hans torturbøddel. Det var svært at leve med. Efter to års fangenskab under umenneskelig tortur blev han sluppet fri, men uden identitetspapirer og pas, og levede i en slags ingenmandsland, indtil han flygtede til Danmark, hvor han fik asyl.

I Danmark blev han gift med Else, hvis far selv har været i koncentrationslejr. Hun kunne fortælle Gonzalo, at han ikke måtte begå den samme fejl, som hendes far; aldrig at tale om det, der var overgået ham. Hun var lærer og fik arrangeret, at Gonzalo kunne komme ud på skolen og fortælle om sine oplevelser i Chile. Senere fik han arbejde hos Amnesty International og tog rundt og fortalte om sine oplevelser.

At tilgive Gud

I sit arbejde som psykoterapeut har Lise Jørgensen ikke svært ved at se offeret bag.

»Der er vi jo inde i en terapeutisk ramme, og der kan jeg tydeligt se det. Jeg er privilegeret ved at have siddet med tusindvis af mennesker, som har fortalt mig ting, de aldrig fortæller til andre. Jeg har fået lov til at se, hvad det er, folk bærer rundt på. Og det har virkelig lært mig, at når det kommer til stykket, så er der en god grund til, at folk handler, som de gør.

Der er ingen grund til at dømme nogen. Dengang jeg arbejdede med ædru alkoholikere, så tænkte jeg, at der findes ikke én eneste alkoholiker, der ikke har sine grunde til at drikke.«

Men det er ikke medlidenhed og "åh, hvor er det også synd for dig", som er svaret. Svaret er tilgivelse.

»Rigtig mange klienter kommer, fordi de føler sig som et offer for noget, de ikke synes, de kan gøre noget ved. Kræftpatienter, som er blevet ofre for en sygdom, pårørende, der har mistet en ægtefælle, mange, der ønsker at gå i terapi, føler, at de sidder fast i offerrollen. De kan ikke se, at de kan gøre noget, der ændrer på deres situation. Og det bliver man rigtig forpint af, det virker håbløst, og man mister modet. Enten bliver man desperat, eller også bliver man depressiv. Men der findes altid en vej, og hvis man ikke selv kan finde den, så må man have én til at lyse for sig. Og kunsten er, på trods af de ting, der har tynget én ned, at komme videre og få svar på, hvordan man kan leve med det. Som et vilkår, der ikke ender med at blive en klods om benet. Nogen gange er det også nødvendigt at tilgive Gud.«